

FELSŐ-ZEMPLÉN

TÁRSADALMI HETILAP.

MEGJELNIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

SZERKESZTŐSÉG:

Hova a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő:

Török-utca 220 szám.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Bérmmentlen levelek nem fogadtatnak el.

— Nyilt-ter soronkint 20 kr. —

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

ELŐFIZETESI DIJ:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

KIADÓHIVATAL:

Hova az előfizetések, hirdetési és nyilttéri díjak küldendők:

Landesman B. könyvnyomdája.

A munkás kérdés és a vallásosság.

A problémák között, miket fölvilágosított korunk megoldani törekszik, a munkás-kérdés az, mely legelőkeltebben foglalkoztatja az elméket. Kibékíteni a munkást sorsával, enyhíteni sanyaru helyzetén, szerezni számára megelégedést; ezek most a napirenden álló kérdések, melyekkel a parlamentek, nemzetgazdászok, gyártulajdonosok és egyéb munkaadók egyaránt foglalkoznak.

Hogy e kérdést felkarolták, azon nincs mit csodálkoznunk. Mert míg egyrészt a munkás-osztálynak lezajló mozgalmi megdöbbenetek a társadalom jövője fölött aggódó egyének kedélyeit; addig másrészt az érző kőből öszinte részvételt tekint a sanyaru helyzetre, melyben a munkás-osztály itt-ott szünylik.

Nehéz munkában tölteni el az egész életet, a jobb jövő és szabadulás reménye nélkül — igazán kétségbeesítő helyzet. S ezt vallás nélkül enyhíteni, merő lehetetlenség. Csak a vallásos munkás, a ki tudja, hogy fáradozásainak gyümölcsét nem itt, hanem ott, az örök hazában nyeri el, lehet megelégedve életével. Csak az ilyen munkás nem áhitozik más nálánál szerencsésebb halandók jólétére. A nép vallásos meggyőződését kell tehát apótni, s a társadalom minden közegének odahatni, hogy a vasár- és ünnepnap munkaszünetet szigoruan betartassák.

Az ünneptartás törvénye az egész munkás-osztályt feleli. Gondoskodik arról, hogy egyrészt a hatnapi munka következtében elszibbadt teste nyugalmat élvezzen, másrészt a köznapit élet özőnébe elmerült lelke időt találjon feltekinteni az égbe, hogy emberi méltóságáról és magas sztos rendeltetéséről elmélkedhessék.

Igazán, csak az isteni bölcsesség sajátos jellemvonása az, midőn a kettőt összeköti: a lélek nemesítését a test nyugalomával. E kettőn sarkallik a munkás-osztály és a társadalom java.

Hiába okoskodnak azzal az ünneptartás ellenségei, mintha a munkaszünet hátráltatná az anyagi haladást. Okoskodásukat fényesen megczáfolja korunk egyik leg hatalmasabb népének anyagi helyzete. Anglia hatalmas kereskedő népe az, mely az Óceánokat lobogóival, a szárazföldet gyarmataival árasztja el. Már pedig e nemzetet főleg a vallásosság jellemzi és azon szigorúság, a mivel a vasár- és ünnepnapot megtartja. Ezen hatalmas népnek tevékeny, de szerény fia, kinek az „*idő pénz*,“ tisztelettel és hódolattal vonul vissza, máhelyt a templomba hívó harang megkondul. Ezen nép városaiiban ilyenkor az üllő és pöröly azonnal elnémul, kocsizórgés nem hallatszik, a posták szünetelnek és a vonatok is csak itt-ott közlekednek.

Sajnos, hogy sokan nem akarnak példát venni ezen gazdag néptől. Nálunk vasár- és ünnepnapokon nemesak minden nagyobb városban, hanem legtöbb faluban és pusztákban is hétköznapit dolog folyik. Nyitva vannak a mihelyek és gyárak. Köznap munkazaj a köztérekben s rakott szekerek zajos végig vonulása az utcákon. Vajjon e mindegyre terjedő ünneptörés a vallásnak nem nyílt megtagadása-e? Minél tovább távolodik el egy nép az isteni fénytől és jószágától, minél szilajabban dobja el magától a vallásnak üdvös fegyelmét, annál magasabb lángokban esapnak fel szenvedélyei, melyek erőszakoskodásra ösztönzik és szerencsétlen mozgalmakra sarkallják.

A multnak története szomoruan bizo-

nyítja, mire képes egy nép, melynek lelkéből az ünneptartás szükségének érzete s ezzel a vallás tudata elszállt. A francia forradalom epizódjai akkor érték el rémleteségük tetőpontját, midőn a vasárnapot, az ősi vallásnak eme diadalnapját, kitörölték a nap-tárból. A nép, mely eddig sem ösmert hátrált az erőszakoskodásban, ekkor tört ki még hevesbben s ekkor vetkőzte le egészen emberi méltóságát. És midőn komolyabb és higgadtabb férfiak ragadták magukhoz a kormányt, első gondjuk volt a vasárnapot újra behozni.

Ha tehát megakarjuk oldani a munkás-kérdést, ha biztos anyagi haladást akarunk létesíteni: mindenekelőtt az ünneptartás üdvös törvényeinek pontos megtartását kell sürgetnünk.

Mennyire üdvös, következeiseiben megbecsülhetetlen törekvés lenne, ha vidékünknek hivatalos és társadalmunknak magán közegei arra munkálnának, hogy a vasár- és ünnepnap munkaszünetet pontosan megtartassák! Az ilyen buzgótság az egész társadalomra fölötte hasznos és megbecsülhetetlen hatást gyakorolna.

Gál Vilmos.

Kapcsolat a földművelés, ipar és kereskedelem közt.

A legrégibb időkben az ember csak oly foglalkozásokat folytatott, mely által mindennapi kenyerehez legkönnyebben juthatott. Ezen foglalkozás pedig a földművelés volt. Ezen foglalkozás a népek anyagi jólétének egyik kuttforrása. Megszilárdítja nemesak az állami együttléte, hanem egyúttal a családi élethez való ragaszkodást is. Előmozdítja az állandó letelepedés folytán a lakosság szaporodását, minek következtében a föld termékének teljesebb kihasználása és ennélfogva a

tal özvegy a bálterembe lépett, mint a méhsereg királynőjüket, úgy fogta körül e szép asszonyt a sok hódoló. És ő ezen elismerő tisztelettel megszokott hizelő mosolyával fogadta. De akit az udvariasság mintaképeinek ismertek, s a ki figyelmetlen még ellenségével szemben sem volt soha, Zoltán, nem jött üdvözölni. — S ez feltűnést keltett. — Egy híres szépség mulattatásába látszék elmerülve. A szép asszony mindjárt észrevette. S a mint látta, milyen édes mosollyal fogadta a lányka Zoltán csevegését, a féltékenységet majdnem örültette tette. A város kikiáltott Don Juanja közlekedett, a szép asszony lebilincselő mosollyal fogadta üdvözlését — s a hiu szarka fogva volt. A kik bolygóként vették körül irigykedve engedték át a szerencse fiának és elszédeltek, mint a pillangók.

Zoltán figyelmetlensége végig sértte a hiu büszke szép asszonyt. Mindig azzal a kiállhatatlan leánnyal táncolt! Még ha unokahuga volt is! Elhehez kevés egy asszonyi szív, hogy békével elviselje. Ez visszatorlást kíván. A bosszu, az elkese-redettségek könnyűt alig birta visszafojtani. A város Don Juanja diadallal vitte karjain a különben hozzáférhetetlenül büszke szép asszonyt. S valahányszor Zoltán feljé tekintett, olyan édes odaengedéssel lejtett táncossza karjain.

A szép asszony árnyas pillái alul villámok cikázta. Diadal ezer diadal! Zoltán gyűlöletteljes pillantásokkal kísérte mozdulatait! Mint egy véletlenségből Zoltán felé tekintett, kinek megvető és szánakozó mosolyára hideg, föl sem vevő dacos arccsal felelt. A keringő dallamai olyan édesen hangzottak, oly képes izgalomba hozták idegeit. Oh mint szeretne a gyűlött ember karjain lejutni. Mily édes mámort érezni a végtelen gyűlött s mégis óhajtott Zoltánnal körülbegni a sima parketten. Azzal, a kiért minden kín izma remeg. Oh, mint gyűlöl az a nőt, a ki Zoltán fogva tartja!

Mikor Zoltán őt nézi, a hiu, kaczer nőt, a

TÁRCZA

Mese.

Mutatvány Krüszelyi Erzsike könyvéből.

Járta egy ember a világot,
Kereste hön a boldogságot
Szünetlenül, nappal, meg éjjel,
Kutatva hön,
Kereste lázas szenvedélylyel.

Bejárta miatta síkot, erdőt,
Lába alatt hagyván a felhőt;
Az égbe nyúló bérczek ormán
Kutatva hön,
Kereste mindenütt egyformán.

Leszállt elejtett völgy ötébe;
Pihent pyramisok tövébe;
Hallgatta tengerek zugását
S a madarak
Szerelmes édes dalolását.

Próbált szeretni lázzal, hével;
Örülten, égő szenvedélylyel;
De nem tudott! De boldogságot
E földön át
Csak nem talált, sehol se látott.

És kezdte hinni, hogy az élet
Nem nyírt csak bu- s baj-keveréket
S a boldogság csak pár aféle
Poéta-fej
Abrándos képzelt érzeményle.

— „A boldogság csak tul a létén,
A föld alatt, a sir ölében
Található majd fel örökre.“
Gondolta ő,

S fegyvert fogott: magát megölte.
S most nem tudom, hogy lent a sírban
Az emberünk hogy és miként van.
Fellelte-e a boldogságot,
A mely után
Ott fent, a földön úgy sóvárgott?

De éjjel, mikor a hold feljött:
Sohajt boesít az esti szellő
S míg sírján a virágot kultti:
Ez a sóhaj
Ugy tetszik, hogy a sírből jön ki! . . .

Krüszelyi Erzsike.

A szép asszony bosszuja.

Ott ült a szép asszony ingerlő ponyvolájában, — ölében az elkényeztetett mopsz, finom alkotásu ujjaival szórakozottan játszik a szép állatocska selymes szórén.

Epen a bál fáradaimait piheni. Hosszu, bários pillái el-elaktarják az észbontó szempárt, bibor ajkai remegnek rózsás fülecskéiben még most is zizegő keringő bájos dallamaitól. Égsütéthaja tömött fürtökben ömlik honyakára, keblé az átélt izgalmtól nyugtalanul piheg. Önféledten mereng a báléj emlékein.

Hisz ott volt az annyira gyűlött Zoltán. Jól esett lelkének az a bosszu, a mit rajta állt.

A város intelligentiája mintha összebeszélt volna, tömegesen jelent meg. Mikor a terembe lépett, szemel titokban Zoltánt kerestek, hogy észlelhesse, mily nyugalommal nézi, ha egykori imádoztját hódoló udvarlókól körülvéve látja. — A szép asszony azon szilárd elhatározással ment a bálba, hogy Zoltánt végtelen közönyösséggel végig bosszantsa. Oh milyen édes a bosszu! Észre sem fogja őt venni. . . .

S a mint a szépségről és jószágáról híres fia-

föld termékeinek nagyobb értékesítése válik lehetővé.

De a földművelés a gazdasági élet fejlődése terén is jelentékeny haladást mutat, a mennyiben az ipar és ennek következtében a kereskedelem bizonyos fokon való fejlődését teszi lehetővé.

Nézünk tehát, mily kapcsolatban van a földművelés az ipar és kereskedelemmel. A földművelés üzéséhez a földművesnek bizonyos eszközökre van szüksége, melyeket azonban ő nem képes elkészíteni. Oly egyéntől kell tehát eszközeit megszereznie, kinek ismét ezen eszközök elkészítése a foglalkozása. A ki bizonyos eszközök készítésével továbbadás céljából foglalkozik, iparos. Ipar nélkül tehát földművelés el sem képzelhető. E két foglalkozási ág egymást kiegészíti. A földművesnek nagyon sok oly eszközre van szüksége, melyek nélkül a föld megműveléséhez hozzá sem kezdhet. Kétségtelen, hogy mindazon földművelő népek, melyeknél az ipar nagyobbsezerű fejlődésnek akadály áll útjában, szegények. Sny mondja erre vonatkozólag: „A legegyszerűbb városi lakó az ipar által sokkal több kényelemhez jut, mint a vad törzsek királya.”

Mennyivel könnyebben lehet földművelés, ipar és kereskedelem által gazdagodni, mutatja azon körülmény, hogy nem azon népek a leggazdagabbak, kik a termékeny földet lakják (törökök, görögök, olaszok) hanem azok, kiknél az ipar és kereskedelem nagyobb fejlődésű (angolok, németek, hollandok, francziák stb.) Az ipar a földműves természetén nyagban növeli. Fokozza továbbá az ember önállóságát, mert az iparos megéltet a nélkül is, hogy csak egy kis darab földbirtoka volna. Az ipar annál inkább előnyös foglalkozás, a mennyiben az ipari termék nincs annyira alávetve a természet szeszélyeinek, mint a mezőgazdasági termék.

Ha a földműves megveszi pl. ekéjét az iparostól, esereközvetítés, azaz kereskedelem jön létre. A hol a földművelés és ipar a fejlettség magas fokán áll, ott okvetlenül kell, hogy virágzó kereskedelem is legyen, mert a hogy a virágzó földművelés el nem érhető ipar hiányában, ép úgy fenn nem állhat mindkét foglalkozási ág kereskedelem nélkül. Ezen három foglalkozási ág egymás nélkül nem virágozhatnak, egyik a másiknak mint egy kiegészítője. Sokan azon okból, miszerint a kereskedő új javakat nem állít elő, nem tekintették foglalkozását produktivának, hanem azon előítéletből indulva ki, hogy a javak kieserelésénél az egyik csak annyit nyerhet, a mennyit a másik veszit, a kereskedőt hazug, csalónak és megvetendő egyénnek tartották. Azonban azt nem vették tekintetbe, hogy a gyors áruforgalom következtében a javak értéke tetemesen gyarapodik, míg ha kereskedelem nem volna, mit csinálna Khina és Japán théájával, Amerika és Oroszország búzájával, hazánk lisztjével? Mit csinálnának az ültetvénytulajdonosok? Ha ezen kérdésekre megfelelünk, fogjunk belátni a kereskedelem nélkülözhetetlenségét.

De a kereskedés nemcsak az anyagi javak mennyiségére van hatással, hanem egyszersmind a cultura fejlődésére is.

Mindezekből láthatjuk, hogy földművelés az ipar és kereskedelem hiányában nem létezhetik és

viszont. Számos példát találunk e tény bebizonyítására a kereskedelem történetében. Voltak államok, kik mindhárom foglalkozási ágat gondolták a gépek gazdaságának főforrásul. Így a merkantilisták szerint csak a kereskedelem és ezzel kapcsolatban a pénz a meggazdagodás kutfeje és főtenyezője, a phiziokrata elvek híve a földművelést tekinti annak és miután ezen elvek hívei eskis a kereskedelmet, illetőleg a földművelést ápolják és gondozzák, ergo nem is volt ezen korban virágzó ország. A helyes utat Smith Adám találta meg, azon elvet állítván fel, hogy a népek gazdagságát és jólétét eskis az által mozdíthatjuk elő, ha a földművelést, ipart és kereskedelmet kapcsolatban fejlesztjük.

Legyünk azon, hogy e három foglalkozási ágat minél jobban elmozdítsuk s a tőkely legmagasabb fokára emeljük. Irányuljon minden igyekezetünk oda, miszerint szeretett hazánknak földművelését iparát és kereskedelmét minél jobban tökéletesítsük. Hassunk oda, hogy szorgalom és munkásság által hazánknak jó polgárai legyünk. Kövessük nagy Kőleseynek ama mondsát: „Hass, alkoss, gyarapíts és a haza fényre derül.”

Weisz József.

Autonomiai gyűlés.

A nagymihályi gör. kath. hitközség f. hó 6 án tartotta meg autonomiai közgyűlését, melynek tárgya volt: az országos kath. autonomiát szervező kongresszusa küldendő világi képviselő választására vonatkozó előintézkedések megtétele.

A gyűlés felhívására adjuk a következőket. Elnökül *Ihánkó* János lelkész az egybegyűlt híveket üdvözölve előadta a közgyűlés tárgyát, majd buzgóságra, érdeklődésre és egyetértésre kérve a híveket, a közgyűlést megnyitottak nyilvánította.

Elnök indítványára a közgyűlés ezen alkalomra jegyzőül *Andrejéző* József segédlelkészt, a jegyző könyv hitelesítésére pedig *Roskervics* János és *Lászlófi* László híveket kérte fel.

Elnök felhívására a jegyző felolvasta a választásra vonatkozó szabályrendeletét, melynek tartalmát az elnök előszóval is előadta, ezután felszólította a híveket, hogy a szabályrendelet értelmében a választók összeírását, a választás határidőnapjának kitűzését és a szavazatszedést teljesítő ötös bizottságot válasszák meg.

Az ötös bizottságba megválasztottak rendes tagokul: *Ihánkó* János helybeli lelkész, *Andrejéző* József segédlelkész, *Vasily* János ügyvéd, *Chira* László áll. tanító, *Szabó* Miklós iparos; póttagokul: *Lászlófi* László, *Nagy* György, *Kozma* András, *Zseltey* Sándor, *Hoszpodár* Mihály, *Fodorószky* Jenő.

Az ötös bizottság ezután egy külön helyiségben alakuló ülést tartott, melynek befejezése után elnökül lelkész a közgyűlésnek a következőket jelentette be:

- 1) A bizottság elnökül *Ihánkó* János lelkészt, jegyzőül *Andrejéző* József segédlelkészt választotta meg.
- 2) A választók összeírását még a mai napon (jul. 6.) d. n. 3 órákor megkezdi és f. hó 8 án este 6 órákor befejezi.
- 3) Az összeírt választók névjegyzéke 8 napon

Hogy nem szeretsz, majd megbánod,
Soha sem lesz ily hü párod.
Soha sem lesz ily hü párod.

Az álnok! kétszínű! Még ő panaszkodik, még ő vádol! Ó, a hazug!

Még egy kötelező, sokat igazó mosoly a szép asszony részéről s le-agja ráendítetté:

„Ha benézél ablakomon egy este,
Meglátod a lubinátot festve;
Megláthatnál két labányó orozamat,
Könnyes szemmel mint sóhajtók arámad.

Milyen sirón, milyen megható bánatosan zugnak a hurok. És milyen érző szív kesereg vesztett párja után ezen dallamokban. A szép asszony pillán harmatessepp ragyog. S ah, Zoltán ezt észrevette! Nem, nem maradhat tovább! Haza, haza! Hogy égető könnyünek szabad folyást engedhessen.

S a szép asszony sietve menekült vissza magányába, hogy ott kisírassa magát.

Ott ült bárszony pamlagján, az éj hátralévő részét nehéz gondok közt tölti el. Ah, mennyi keserűséget élt át néhány nap és egy háló alatt!

És eljön e még egyszer, valaha az annyira gyűlölt ember?! — Éjt-napot ezen tételődéssel töltött el.

„Szobaleánya egy névjegyet nyújtott át. A szép asszony a felindulástól reszketve vette át. Ez ő! Ott volt a kártyán Zoltán neve. Szíve lázasan vert s feledve volt bosszu és gyűlölet, féltékenység és megsértett hűség. — Nehány perc telé bele, míg felindulását lektizdíté, belépett az annyira gyűlölt, de félve szeretett Zoltán. . . .

„A kiengesztelődés jelenete után boldogban eszevegték a pár hónap mulva végbemenő esküvőjükről. Milyen drága, óhajtvá várt nap az! Végre az övé lesz az annyira féltett embere. Ezután már nem bitorolja senki szép leánya, asszonya!

Corvin.

át a parochiális házban nyílt helyen ki lesz függesztve, a hol azt mindenki megtekintheti s az ellen való felszólamlását a bizottság elnökénél szóval előterjeszheti vagy írásban beadhatja.

4) A netaláni felszólamlásokat a bizottság f. hó 17 én elintézi.

5) A bizottság a választásra határidőnapul f. hó 18. napját tűzi ki, mely napon a szavazás pontban d. e. 10 órákor kezdődik s esti 8 órákor bekezesztveik.

6) A bizottság üléseit a lelkészi hivatalos helyiségben tartja.

7) A bizottság fentebbi határozatait hirdetésménybe foglalva a templom ajtajára azonnal kifüggeszteti.

8) A bizottság lelkész elnöke a felszólamlásokra vonatkozó felhívást és a választás határidőnapját f. hó 11 én a templomban ki fogja hirdetni.

Ezen elnöki bejelentést a közgyűlés tudomásul vette s az elnök életével szetoszlott.

Vegyes hírek.

— *Kongresszusi képviselő.* Ertesüléstünk szerint a sátoralja-újhelyi választókerülethez tartozó görög katolikus kongresszusi képviselőül egyhangulag *Roskervics* János nagymihályi kir. járásbíró óhajjják megválasztani.

— *Óriási viharok* pusztítottak vidékünkön a legutóbbi napokban, sok kárt és búbanatot okozva a lakosság közt. Az egyes viharokról a következők tudósításokat kaptuk:

Ijesztő, sötét felhők jelentek meg délutáni egy óra tájban északon s villám gyorsaságu küzeledésükkel valóságos remegésbe cztettek mindenkit Új helyen. Ókőlnagyaságu jégdarabokat hozott magával a fergeteg, a melyek temérdek ablakláblat daraboltak szíjjel. Az északnak néző ablakok tábláit mind kiverete a jég. Különösen nagy kárt okozott a vihar a m. kir. posta és távirda-épületben, a hol az ujonnu épített folyosó vastag üvegfedelét is teljesen megsemmisítette. Itt a kár 3-400 ft. Azonkívül a ref. templom ablakai, a zemplévkörmegyei kaszinó, a m. kir. dohánygyár és az indóház északnak fekvő ablakai mind elpusztultak és a többi házak valamennyi, észak oldalon levő ablakait is egytől-egyig tönkre tette a jég. Az óriási orkán elől az utczán menekülő emberek is megsérültek. Egy kisgerekési ember épen serteseket hajtott, midőn az ijesztően szakadó jég utolérte. Hogy a sertesek el ne pusztuljanak, ott bandukolt velők az utca közepén, mignem az ökölnagyasú jégdarabok fejét teljesen bevették. Vértől borítottan menekült fődél alá. Monok János rudabányászkaikai lakos, a ki idejekorán menekült ugyan, két lovas fogatát az után hagyta. A lovak a jég-csapásoktól menekülve, vágatva szágúndottak végig az után, míg a Szechenyi-téren ott álló rendő meg nem állította. A jégvihar által érzékeny veszteséget szenvednek a szőlős gazdák is, a kik teljes reményvel fogtak szőlők műveléséhez. Egy rövid felóra elég volt, hogy reményeik meghusuljanak. Nemkülönben nagy károkat okozott a jég a gyümölcskertekben és vetésekben. A házak fedelét is megrongálta a vihar. A háztetőkről lehullott eserepdarabok egész halmazokban hevertek az utcákon. A fák leveleit és galyait a menekülő madarakkal csak úgy vitte a szél a levegőben. Az óriási jégdarabok aztán egy két ütessel sűrűn terítették földre apró áldozataikat, a menekülő szárnyasokat. Ilyen viharra és ilyen jégverésre a legöregebb emberek sem emlékeznek. Mintegy fél óráig tartott ez a borzasztó fergeteg a lakosságot a legnagyobb rémulésben. A kár nagy.

E hó 2 án a sztropkői járás több községében óriási vihar dühöngött oly jégzáppal, mely tönkre tette utjában az összes növényzetet. Legnagyobb erővel tombolt Kosarócz község határában, a hol a szél több erdei fát tövestől esavart ki, a jég pedig az összes természet elverte. Kosarócz község dicskedhetett volna a legszebb természettel a vidéken, s most vetései úgy, mint a kapasnövények teljesen tönkre vannak téve. A tengerin pl. alig lehet felismerni, micsoda növény, annyira szét van szilánkolyva. Az elkéser-dés óriási, a nép a télen ismét a kiszorsza áldozataivá lesz, mert adóját sem fizetheti ki a saját képességéből. A vihar magyására elég felemlíteni azt, hogy egy erdőrészt fenyőfát a felhőszakadás tökéletesen lefosztotta, s a lombok beiszapolyva a fák tövével bevernek. F. hó 4 én éjjel ehhez hasonló vihar ismét a kertinyövényzetet tette tönkre. A nép inségnek néz előle.

Izsonyu szélvész dühöngött folyó hó 2 án Homonnán és környékén. A szélvész igen sok kárt okozott különösen a földművelő embereknek, mivel a már majdnem megérett vetést egészen felhasználta és leverte a lábáról. A borzasztó szél egyes lakóházak fedelét is levitte és az ablakokat benyomta. A kár különösen a homonnai vasúti állomás és környékén a legnagyobb, hol lehordta a szél a raktár bádógfedélét, melyet végig seprtt a közelleget burgyona földeten, Ugyiszintén felszakgatta és lehordta az állomással szemközt fekvő gözfürészt fedelét, hol egy paraszt fiu is megsérült, de nem veszélyesen. Hogy a szél, mily erősen fúj, azt leginkább abból következtethetjük, hogy egyes terebélyes fákat tövestől kidöntött. Folyó hó 3-áról

szép asszony arcán mennyei boldogság tükröződik, míg szívében a harag és féltékenység furiái tombolnak. A zene búhájós szép hangjai s a táncz heve nem ragadják el, de arca mosolygó, — rózsa s pirban ég a féktelen harag pirja az!

Beált a szünóra.

A szép asszony látja, hogy Zoltán nem tágit új ismerettségétől s hogy a zenészek Zoltán meghagyására huzzák rá:

„Nem vér meg engem az isten,
Hogy szeretőt mást kerestem:
Te hagytál el nem én téged,
Déliábal volt a hűséged.”

Legyezője mögül észrevéve Zoltán ajkain a czélzatos mosolyt, a mi megfúlással fenyegető a szenvedélyes nót.

Ah! tehát nem elég a kimutatott közönyösség, a feltűnést keltő észre sem vevés, — hanem még az ilyen dalokkal is böszi őt! a hálátlan!

Ingerlékenysége már régen hazamenni kényserít a szép asszonyt, mert ennyi keserűséget kiállani lehetetlen. De tenéig akarja üríteni a keserűség poharát. Megvárja, mennyire képes Zoltán. Milyen gyönyörrel szemléli az az ember társnőjét. Hogy elhalmozza figyelmével, míg ő felé egy árva pillantást se ver!

A szép asszony kacér pillantással kéri föl udvarlóját, ki a zenészeknek egy darabot parancsol. A Don Juan boldog, hogy az elragadóan szép asszonynak szolgálatára állhat. Hiszen az egész város új hódításáról beszél. A hangok zür-zavarából főlhangzik a hegedű panaszos, szemrehányó hangja:

„Kétszer nyílik az akacéfa virága,
Szerettelek kedves rózsám hiába:
Megbánod még visszaszisz meg engemet,
De szívennek kétszer nyílani nem lehet.”

S a mint a dal megszűnik, Zoltán intésére főlhangzik keseregően, bánatosan:

„Szerettelek, nem tagadom,
Csalta színű szép galambom,

4-ikére virradó éjjelen ismét volt Homonnán zivatar. Egész éjjel villámlott és döngött, úgy hogy megfélemlítette a legbátrabbakat is. Lukács mislinai gazdatiszt lakásába kétszer is becsapott a villám, de hála Istennek, emberélet nem esett áldozatul, csak az illető butorait rongálta meg. Különös, hogy Lukács lakásába a villám már két héttel ezelőtt is becsapott, miért is villámhárítót tételtek fel lakására és ez volt most a megmentője.

F. hó 3-ától 4-ére virradó éjjelen Dobra nevű községben irtózatok felhőszakadás volt, a zivatar igen hirtelen jött, úgy hogy a község lakosságát teljesen meglepte, miért is azok éjnek idején lakásukról otthagya kénytelenek voltak menekülni. Mindenki szerencsésen megmenekült. A felhőszakadás csak vetésekben tett igen nagy kárt.

— **Esküvő.** Polányi Géza nagymihályi kir. közigazgató folyó hó 12-én vezető oltárhoz Kassán az általánosan tisztelt és szeretett Alexy Mária urhölgyet. A kassai művelti közönség azt mondja, hogy Nagy Mihály hölgykoszorúja egy remek rózsával szaporodik a bájos és művelti lelki menyasszony idő-jelölével. A nagymihályiak pedig viszont azzal fel lehetnek a kassaiaknak, hogy az ő remek rózsájuk: Alexy Mária urhölgy valóban mintakép lehet a megtestesült nőiséggel, mert képes volt meghódítani a mi társadalmunk egyik közszeretettben álló előkelő tagját, a ki évek hosszú sora óta tevékeny támogatója és előmozdítója a közügyeknek, a miért is sikerült megszereznie a közszeretetet és tiszteletet és a ki mellett az igaz boldogság és szeretet vár a bájos menyasszonynak.

— **Uj járásbíró.** A szerencsi kir. járásbírósnágnál úresedésben lévő járásbírói állásra Zaffary István nyitrai kir. törvényszéki bíró helyettesített új saját kérelme folytán.

— **A s.a.-újhelyi tűzoltó örszernemk ébersége.** S. A. Új helyben a Papsor és Csillag utca sarkán lévő Klein Géza kereskedő tulajdonát képező 220. számú háza vasárnapról hétfőre virradó éjjel 2 órakor a tűz martalékává lett. Hogy minő arányokat ölthetett volna a tűz, csak az tudja megbírni, a ki a helyzetet illetve a legett ház körül lévő, többnyire fatartókból és melléképületekből álló, deszkákból összetákoltt felülépítményeket ismeri. Hogy a tűz tovább nem terjedt, az eskás a napok óta tartó esőzések következtében kellően átmedvedett háztetőknek és leginkább a tűzoltó örszernem nagyfokú éberségének (2) köszönhető. A tűzoltó örszernem éberségét illusztrálja az is, hogy a tűz színhelye a tűzoltó őrtoronytól circa 30—40 lépésnyire esett. Midőn a tűz hajnali 2 órakor kiütlött, az emberiség a legjobb álmában ringatta magát, csak a tűzoltó örszernem kellett (3) volna ébren lennie, hogy a netán támadt tüzesetet kellő időben észre véve, a tűzoltó laktanyában lévő társait kúrtszóval felébressze s őket az emberi vagyont pusztító elem megfékezésére siettesse. Ez azonban a jelen esetben, a hol a tűz az örszernem hátát is súthatta, nem történt meg. Egy vármegyei hivatalnok, a ki a tűz kiütése előtt nem régen a vasárnap Perbenyikben a s. a. új helyi vasgyári alkalmazottak által rendezett mulatságról érkezett hazra s lakása a tűz helyétől átellenben esik, vette legelőször észre a veszedelmet és sietett a tűzoltó őrtanyához, hogy az emberek vagyont pusztító tűzveszre örködő őrszernem a veszedelemlre felvezesse; de bizony örszernemk nem volt se híre, se hamva a tűzoltó toronyban s így az alvó tűzoltó szolgálattal ébresztette föl, a kik a 40 lépésnyire eső veszedelem színhelyére vonultak akkor, a midőn a tűz az épületet már majdnem elpusztította. Ekkor is az a malicziózus eset derült fel, hogy a tűzoltó őrtanya szerhelyiségében lévő 5 meglehetősen nagy-szerű vízes hordóból csupán kétfő volt vízzel ellátva s így tűz oltásához szükséges víz mennyiségével sem rendelkeztek, emellevége, a károsult kereskedő szikvízgyáros is levén, a készületben lévő szikvízzel védekezett az összegyűlt néptömég a tűznek tovább terjedése ellen. Hogy az őrszernem mit eszelekedett vagy hol volt akkor, midőn szolgáltatban volt és ébren kellett volna lennie, különböző hírek szállingóznak, néme yek szerint aludt, mint az aludt tej, mások szerint bizva abban, hogy veszedelem nem fog támadni s helyettesítésre más társát fel nem kérve az őrtoronyból beteg ágynak fekvő feleségéhez távozott. Reméljük, hogy ezt a mulasztást a szigorú tűzoltó főparancsnok megtorlatlanul nem fogja hagyni. A tűznek keletkezésé oka eddig még ismeretlen, de annak keletkezését bosszúból eredő szándékos gyújtogatásnak vélik.

— **(Beküldött.)** Tekintetes szerkesztő ur! Az utóbbi időben tapasztalhatja esténként a sápi közönség, hogy egy pár heves biciklista csupán passzióból, vagy helyesebben üres henezegésből folyton a fő-ut azon részén halad a biciklijével, a hol legjobban sétálnak. Igaz, hogy folyton csilingelnek, de ezt nem azért teszik, hogy a közönséget figyelmeztessék, hanem azért, hogy magukra vonják a sétálók figyelmét, a kik kénytelenek folyton jobbra-balra tekintgetni a „gép” elől. Én azt hiszem, hogy ez az esteli biciklizés, legalább itt Nagy-Mihályon, nem helyes, különösen nem ott, hol a közönség sokszor igen nagy számban sétál, mert a biciklizés folytán állandóan zavartatnak. Tessék azoknak a szenvedélyes biciklisták uraknak a te-

mető-után, a „biciklizés iskola” területén „gépelni”, a hol nem zavarnak senkit, meg a halottakat sem, mert a fő-utazn könnyen bekövetkeztet az, amit már hangoztatnak többen, hogy egy ilyen esteli henezegés alkalmával bezúzzák a leg „oldalbordáját”. Különben pedig a rendőrségnek lenne első sorban kötelessége betiltani ezt az üzemet. Nagy-Mihály, 1897. évi július 5-én. Egy sétáló.

— **Egyházmegyét tisztsegük betöltése.** A felső-zempléni ev. ref. egyházmegyéje papi főjegyzőjévé 29 szavazat közül 17 szavazattal Hutha József bányász lelkész, ugyanezen egyházmegyeje világi főjegyzőjévé pedig Dokos László megyei aljegyző választották meg. Egy úresedésben lévő papi tanácsbírói állásra Kozma Antal gerecelyi lelkész és Kádár János legényei lelkész között új szavazat rendelkezett el.

— **Czigányháboru.** Hogy hazánk békés lakosságának mennyi baja van a kőbor, vándorczigányokkal, mutatja az alábbi eset. Az elmúlt héten mintegy hat szekérből álló és a czírább osztályhoz tartozó cigány karaván Sárospatakól Liszka felé haladva, Vámos Újfalnál pihenőt tartott, miatt lovait a vasúti töltés oldalán szabadon legetlette. Lugas István az éber pályőr látva a föltsban való legetést, Faraó ivadékaikat távozásra intette s mivel a szép szó nem használt, két lovukat a község bírájához akarta behajtani. Erre a rabló cigány sereg nekiesett a védtelen örnek és botokkal földig leverve, fejét annyira összehasogatták, hogy főlholtn maradt a helyszínen. Később lakására szállították és orvosi kezelés alá vették. A nagy lárma a község lakói kapavál és vasszállal fölfegyverkezve, csakhamar körülfogták a cigányokat, a kiket nagy küzdelem után sikerült is ártalmatlanná tenni s míg a liszkai esendőség megérkezett, fogva tartani. A cigány-karaván a megérkezett esendőrök a tokaji kir. járásbíróshoz kísérték, a hol megmotozásuk alkalmával nagymennyiségű arany, ezüst és ruhanevelőket találtak náluk.

— **Eljegyzések.** Szántó Mihály, Andrassy Aladár gr. urad. tisztje eljegyezte Esedly Emma kassazonny, a homonnai legszebbek egyikét. — Édes Gyula homonnai fapári szakiskolai tanár jegyett váltott Zvolinsky Olga kassazonnyal Madon. — Reismann Samu tőkekeresési malomtulajdonos eljegyezte Homonnán Herschkovits Teréz kassazonny.

— **A hol nem magyarosítanak.** Mint egyik igen megbízható tudósítónk írja, a dubrókai iskolás gyermekek annyira hátra vannak a magyar nyelv ismeretében, hogy ugyszólván alig van köztük egy is, aki értene magyarul. Ez mindenesetre élszomorító akkor, a mikor a többi falvak tanítóinak sikeres magyarosításáról oly szép és örvendtes eredményeket jegyezhetünk fel.

— **Főispáni látogatás.** Molnár István vmegyei főispán f. é. június 29-én a szolgabírói hivatal megvizsgálása végett Homonnára érkezett. A vasúti állomáson Haraszthy főszolgabíró jelent meg a fogadására. 29-én a homonnai, 30-án a szímai szolgabírói hivatalokat vizsgálta meg, mindenütt meglepődésnek adva kifejezést.

— **A homonnai államilag segélyezett polgári és felsőkereskedelmi iskola** 1896-97. iskolai évről szóló értesítőjét küldték be lapunknak. Az értesítőt Kovács József igazgató szerkesztette. Kiemeljük belőle a következőket: Beiratkozott: a polgári I. osztályba 44, a II. ikba 35, a III. ikba 34, a IV. ikbe 17; a kereskedelmi alsó osztályba 38, a középsőbe 32, a felsőbe 20. Az összes létszám 220. Az értesítő felemlíti, hogy a tanulók száma évről-évre gyarapodik, úgy annyira, hogy az iskola egyik-másik terme tanulókkal tul van zsúfolva és ezért az évközben jelentkezett keresk. iskolai tanulóknak már nem lehetett helyet adni. A polgári iskolában ez idén is rendkívül tantárgyként a latin és francia nyelv tanított azon célból, hogy a IV. osztály elvégzésével, a latin vagy francziából való felvételi vizsga után átléphessenek a gimnázium, illetőleg a reáliskola V. osztályába. A tanterület áll egy igazgatóból, 9 tanárból és 5 hitoktatóból. A kereskedelmi felső osztály 20 növendéke közül 7 nem felelt meg, míg 13 éretnek nyilváníttott.

— **Fatrahányt borsó.** Daczára lapunk 27. számában tett felszólalásra, a homonna-jánközés-görögnyelvi utvonalt műtárgyainál nől még mindig oly szegénytelenek és veszedelmek, mintha csak daczolni akarnának a közönség jogos kívánalmaival szemben. Lukács községnél például rozoga fahídon keresztül közlekednek, melynek már idestova egy éve nincs karfája, s egy fuvarosnak a lova veszett bele, egy másik egész fogatával a hid alá került, hosszantartó betegséggel adta meg árát az uttantartás eszközlésére hivatott közegek nemábaomságának.

— **40 éves tanítói jubileum.** Szép ünnepegy folyt le Homonnán június hó 28-án, Goszónyi József, ottani tanítónak ünnepelek meg tisztelői 40 esztendő fátárságos tanítói működésének jubileumát. Az ünnepelet, a kit a váratlan megemlékezés nagyon meglejt, Skouray Agoston homonnai apátlébános, Édes Gyula fapári szakiskolai tanár és Kovács József igazgató üdvözölték. Azonkivül szép ajándékok és nagyobb pénzösszeget nyújtottak neki át.

— **Az előjáróság ügyelmébe.** Több ízben felszólaltunk már a kofaruk és kofaasszonyok azon manipulációi ellen, hogy heti piacok alkalmával kora reggel összeszedik a falvakról bejövőkől az összes élelmiszereket, baromfiakat, gyümölcsöt, stb. it, mi által a közönség arra van utalva, hogy szükségleteit másod- és harmad kézből kénytelen beszerezni, jó drágán. A rendőrség igaz, elkövet minden ezen visszaélések megszüntetésére, de a mint a tények igazolják, mindennek dacára folytatódik a tisztességtelen dolog. Folytatódik, mert az élelmes kofák figyelemmel kísérik az egy, legjobb esetben két rendőrt, a ki, vagy a kik nem ellenőrizhetik az egész piacot, mert kevesen vannak. Ezt a manipulációt csak úgy lehet megszüntetni, ha az előjáróság minden heti piac alkalmára állitana legalább 4—5 megbízható ellenőrző embert.

— **Szólókivételünk érdekében.** Az „Országos szólótelepítő szövetkezet” megtette az első lépéseket arra nézve, hogy Magyarország ez évi esemegezőlő termése az orosz- és németországi piacokon, helyezessék el. Sőt kilátás van arra, hogy a szállításra alkalmas borszóló fajok p. u. Bakar, Mézesfűh, Dinka stb. is, — mint esemegezőlő — lesznek értékesíthetők. A szőlőkészleteket a legelső rangú orosz- és németországi czegek vendik át. A szőlőért nálunk ismeretlen magasságu árak fognak fizettetni. A kőtések a szőlőket és a külföldi czegek közt a legközelebbi időben valószínűleg már létre jönnek. Azon szőlőtermelők, kiknek szállitásra képes szőlőfajokból termésük mutatkozik, készleteiket az „Országos szólótelepítő szövetkezet”-nél Budapest VI., Nagymező-utca 12. bejelenthetik.

— **Lecsapott villám.** A napokban dühögött vihar alkalmával igen sok helyen lecsapott a villám és okozott károkat. Így Sámogyon vasárnap este lecsapott egy eszűbe, hol egy ember feküdt a fával és a kik majdnem áldozataivá nem lettek a villámok, mert csak akkor ébredtek fel, a mikor a eszír már lángokban állt. Erről az égő eszűről tüzet fogott a mellette lévő eszír és így egy sorban alig pár óra alatt négy eszű volt leégve.

CSARNOK.

Krüzselyi Erzsike versei.*

(Könyvbírálat.)

Mosolygó ajku kis füge lányka élte a gyermekkor kedvesen pajzán örömeit abban a szép, történelmi nevezetességű Bodrogparti városban, hol atyja a collegiumi ifjúság agyába a tudományt, szívébe a hazaszeretetet becsülettelt ojtá be. A vár kertjében, a Bodrog partján futkosott, úgy a tarka lepéket, majd „lombja csigabírá”, vagy virágot szedve” felbokkretázott kalapokjában: koszorut font, örült, játszott, a gyermekkor minden idealizmusával, ártatlan, naiv ábrándjaival hallgatva a madár dalát.

S most, hogy évek tünek el, mióta — szülei elköltözése folytán — fájó érzéssel kis szívében, el kelle hagynia szülő vármegyéjét, s vele a pataki várat, s a gyermekből serdült lányka lett, kis könyvvvel lép a világ elé, oda kilátva az ő gyermekkorú pajtasainak, a várkeri tehér akácvirágoknak, a lepének és fülemlékeknek: nem feledte el kedveseimet, látásokat, dalaimban is megöriztem emlékeiteket:

„Hej, azóta sokat éltünk
Jót meg rosszat által.
Rég lettél a gyermekkor is
A pataki várral!
Lesz idő még, hogy itt járunk
A várbán sétálva,
De a régi szép időnek
Nem lesz meg, csak álma!”

Ezek a dalok fekszenek most előttem koszoruba, kis könyvbe kötve. Olvasom mohó élvezettel, de le is teszem minden egyes dal után, mert jól esik elméláznom rajtok. Pedig ne gondolja senki, hogy ezekben a dalokban talán egy vidám lány kedély pajzansága nyer kifejezést, a gyermekkorú örömeinek is csak az emlékei vannak bennök megénekelve bánatos hangon: Krüzselyi Erzsike a szenvedők, a könyezők költője. — Igazi lyrai kedély, ki sokat szenvedett, s a szenvedés okozta bánat mélyen érző szívet annyira betölti, hogy még az impresszióknak is csak pillanatra enged helyet, de nem megy el a pessimismusig.

A kötethez a költőnő édes atyja, V. Krüzselyi Bálint m.-szigeti tanár írt 11 sorból álló, rövid előszót.

„Erzsikém versei,” írja, „szerény igényűek; de igaz érzés, tiszta láng lobog bennök. Egy vergődő lélek fellobbanásai, egy kalitkába zárt madár ki-kiröppenései ezek a dalok; olvasás közben elringsztanak; jól eső érzéseket keltenek: ez az érdemük.”

És ezzel körülbelül megmondott mindent.

Krüzselyi Erzsike 8 éves kis lány korában szomorú sorsra jutott: hűdés következtében halló képességét veszte, s ez magyarázza kedélyét, minnek nehány versében is kifejezést ad, például itt:

* Megjelentek M.-Szigeten. Mayer és Berger kiadása. Ára 1 frt.

„En Istenem, mily boldogság, mily szépség!
Körül élel, fült meg a fényes ég.
Minden örül; bennem dül a fájdalom
Mért nem lehet a máladalt hallanom?”

A „Pünkösdi vasárnapján“ cz. költeményben ismét ily panaszból tör ki:

Hej, csak én nem hallom kis madár dalát!
Hej, csak én nem hallom a méh zúgását.
Patakok esőrgését; lombok susogását;
Ajka dalolását, heggedli zenéjét!

Majd a tavasz után vágyódik ekképp:

— Fakaszd ki bokrosan az orgona lombját,
A fűt, fát, virágot,
Ha nem érkelek, legalább hadd lássak
Egy kis boldogságot.

Érzehaieinek közvetlen melegségével hatni tud és rokonszenven kelt. Sajátságos, hogy ily beteg kedély mellett mily egészséges világnézetet árul el. E mellett van még egy kiváló érdeme, az, hogy költeményeiben megismerkedünk az igazi nőjellelemmel, s ezt a jelleget az „Érzelmek“ gyűjtő cím alatt foglalt csaknem minden verse magán viseli.

Szolgáljanak például az „Ideál“ cziműnek eme sorai:

Hogy megregeg a szívem,
Ha rém veteled szemét!
Egy esködött od'adnám
Egész életemet!

És mégis, hogy ha néha
A csókom kellene,
Hevesen és nagy tüzzel
Szegülök ellene.

Ha egyszer ott dobogna
A szívem kebleden,
Nagyobb boldogság többé
Nem kénem én nekem.

És mégis hogyha néha
Olelni jössz felém,
Karamat vedve, tiltva
Terjesztem ki előm.

Hideg vagyok te hozzád,
Miként a jég hideg,
De ezt a hidegséget
A szívem sýnyi meg!

Dalaiban nem terjengős, nincs bennük semmi pongyolaság; egyszerűek, de megkapók. Az elbeszélőkben már nem oly szerencsés. Saját alanyiságát nem tudja megragadni itt sem, s könnyen ódaissá lesz. Szerencsésje, hogy ebből a fájából keveset mutat be.

A humor mindössze néhány coupléeszerű versecskéjében nyer kifejezést, s ott mindig sarcasmus atakjában, csipkedve a társadalmi felszágések.

Az egész gyűjtemény (86 poéma) különösen első kísérletnek meglepő, sokat ígérő és becses. Az Iza-parti kis fülmile igaz érzéssel dalol, s nem bánja meg, a ki e kis könyvet kezébe veszi. Esmét lel benne mindig utat, s a kedves költemények, mint egy érző szív ösztinte megnyilatkozásai, viszhangot és hangulatot keltők. Talál mindenki bennük rokonszenves melegséget, s önkénytelen vele érez a szenvedésben úgy, mint a boldogságban, mert a boldogságtól is irt, a másról mindig, a mi neki is boldogsága. Ki is fejezi szépen egy dalában, szólván:

Mégis csak irok dalt a boldogságról
És irok dalt a szenvedésről is.
Elmondva: edesebb a boldogságunk
És nem szur ugy a fájdalom — tövis.

Császár József.

Szerkesztői posta.

Bánóczi tudósító. Sajnálatomra nem mehettem oda, mert hirtelen közbejött egy halaszthatatlan akadémia.

Szondi István. E héten lehetetlen volt közölni.

Homonnai új tudósítónak. A tudósításokat sziveskedjék minden héten olyképp postára tenni, hogy mi azokat legkésőbb szerdán reggel kezébe vehessük. A most küldöttököt sokat ki kellett hagynunk, mert részben már más lapokban megjelentek, részben pedig elváltak. A hírek megírásánál mindenkor erre feleljen: hol, mit, mikor, minek, miért, hogyan? A többi bízta ránk.

Nagy-Becserekek. Véghetetlenül sajnáljuk, hogy a küldött remek elbeszélés megkezdését a sok anyag miatt már kétszer is félre kellett tennünk. Jövő számban azonban ökvetlen megkezdjük közlését. Szives üdvözlét!

Brutus. „Talpra magyar, hi a haza.“
Kritikus. Ha a mi mandátumunk lejár, szivesen engedjük át a teret, de addig kitartunk becsülettel. Nekünk sokkal könnyebb lesz kritizálni, mint írni. Hogy pedig őnt mire tartjuk hivatotabbnak; az írásra-e vagy a kritizálásra? — egyikre sem.

M. kir. posta- és távírádügazgatóság Kassa. A beküldött értesítést lapunk már három héttel ezelőt egész terjedelmében közölte.

Felelős szerkesztő: **Gál Vilmos.**
Kiadó-tulajdonos: **Landesman B.**

Nyílt-tér.

Ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.)

Nyilatkozat.

Tegnap napon tudomásomra jutván az, hogy **Zalánfi Sándor** homonnai útmeister és kaszinói tag engem a kaszinó nyári helyiségében „bitang“ és „gazember“ becsületsértő címeikkel illetett, sőt tettelegességgel fenyegetett, — **Mazur Ernő** és

Tóth Béla t. barátaim által tőle azonnal elégtételt kértem. Az általok kiállított, s kezeimmél lévő nyilatkozat tanúsága szerint azonban ő kijelentette, hogy a fenti kifejezéseket és fenyegetést rám nem alkalmazta, s a ki engem azokról informált, határozottan „hazudott“; alkalmazott ugyan egy egészen más sértő kifejezést, de ezért az elégtételt megtagadta.

Mindezeknél fogva midőn egyrésztől felteszem és elvárom, hogy ama kaszinói tag urak, kik által a kérdéses sértésről értesültem, s kikől magyarázatot azért sem kértem, mivel szava hihetőségükről mindenkor és tisztelettel meg vagyok győződve, ez ügyben magukra nézve elégtételt szereznek, másrésztől **Zalánfi Sándorral** szemben, ki távollétemben minden ok nélkül nyilvánosan sértően és fenyegetni eléggé merész, lovagias elégtételtadásra azonban gyáva, a lovagias utól letérek, azzal, hogy az általa megtagadott elégtételt magam fogom megszerezni.

Kosaróc, 1897. június 30 án

Császár József,

okl. jegyző.

Zárszó Fábrián István ur közleményére.

Fábrián István tanító ur ezen lapok 27-ik számának nyíltterében irt válaszában a dolog lényegét személyem ellen intézett sértégetések tömkelegébe igyekszik sülyesíteni, én azonban a tárgynál maradok.

Nevezett tanító ur a „Zemplén“ 24-ik számában az abarai tanítói értekezleti gyűlésnek a nagyrákai egyház által való el nem látását bírálván, ezt írja: „Régebbi gyakorlat szerint az egyes egyházak szivesen ellátták a körü értekezlethez menő tanítókat s valósággal versenyre keltek egymással az ellátás dolgában.

Ezt Nagy Ráska megtagadta. Bánócz volt az első, ezt követte Ráska. *„Mint emlékosztalok emelkednek ki ezek az emlékezet mezején, mely oszlopra nem a szeretet lángbetűi, hanem a gyarló szükkeblüség mementói vannak verse.*

„Igen sajnálatra méltók az egyház vezetői, akik vagy nem képesek a tanítói értekezletek erkölcsi hasznát a tanúgy javára betudni, vagy nem bírják egyházukban annyi befolyással, hogy a körü tanítóknak alig pár forintba kerülő ellátását abban jobb dítlőre vigyék. Bánócz még m-anthelt, m-rt ott lelkész és tanító az ügy mellett küzdöttek, bír eredménytelenül.“

Ezen közlemény így, 1-ször indokolatlan és nem helyes. 2-ször: valótlan és sértő.

1-ször: *„Indokolatlan és nem helyes.* Mert igaz bár, hogy Bánócz 1885-ben nem láthatta el a tanítói értekezleti gyűlést, de csak azért, mert iskolaépítésből eredt anyagi kimerültsége miatt nem láthatta el. Indokolatlan tehát azért támadni valakit, mert szegénysége miatt nem lehet gavallér. Ellenkezik ez minden morális törvénnyel és szokással. De nem is volt helyes azért, mert Bánócz annak idején már kapott is hírlapi megrovást, egy hibáért tehát valakit kétszer büntetni, ellenkezik minden igazságszolgáltatási elvvel. És egy behevített sebet felszaggatni, a megtértnek hibáit folyton nyilvántartani és 12 év múlva indokolatlanul előrántani és szemre lobbantani nem igazságos dolog, mert az Isten is kegyelmébe fogadja a megtért bűnöst.

2-ször: *„Mert valótlan, sértő is.* Bánócz 1895-ben ellátta a tanítói értekezleti gyűlést, mert el-láthatta. Ennélfogva 1897-ben semmiképen sem lehetett úgy feltüntetni, mint a szeretetlenség és gyarló szükkeblüség mementóját. Mert tehát valótlan ez a közlemény, ezért sértő is. Az egyház vezetőjét a lelkész sem lehetett sajnálni, hogy nincs befolyása, mert előterjesztésem folytán adott az egyház ellátást, tehát nem küzdöttem eredménytelenül. Egyedüli fegyverem a szó a szivekhez talált. És ez volt indoka az én felszólálásomnak is.

Indokolt nyílttér felszólalásom folytán Fábrián tanító ur a „Felső-Zemplén“ 27-ik számában nekem adott nyílttér válaszában maga is elismeri, hogy Bánócz 1895-ben ellátta a tanítói értekezleti gyűlést és ezáltal volt a bánóczi egyháznak akkor nyilvánított jóságáról nyílttér úton megemlékezni, de sem a „Zemplén“, sem a „Sárospataki Lapok“ épen ezt a részt nem közölték, illatöleg a Zemplén egyáltalán semmit sem közölt. Hát ugyan kérem, miért nem tette közé a „Zemplén“ f. évi 24-ik számában?

Összevetve Fábrián István urnak ezen két elentetés közleményét, nekem egy szót sem kell szólni, a következtetés önmagától jön. Most már könnyen levonható a következtetés.

Fábrián ur emlékező tehetőségével dicsekedvén előadja, hogy én annak idején nagy hasznát vettem a „Jelentő-ívek“ kitöltésénél. Igaz, hogy a vásárhelyi, bánóczi és laszoméri „Jelentő-ívek“ kidolgozásánál segített, de mást nem.

Előbb előadott tényközlmények felmentenek attól, hogy Fábrián urnak személyem ellen intézett sértégetéseire feleljék. Fábrián tanító ur maga állította fel ezt a tételt: „egy ember nézete nem világnézet“, ezt én is aláírom azzal a hozzátoldással, nem különösen akkor, ha az nem való tényeken nyugszik. Egyfelől tehát azért, másfelől pedig azért, mert azt jó ízlesem és lelkészi állásom méltósága

tiltja, hogy őt példaképem vegyem, s arra az ösvényre lépjek, amelyen ő vágott először nyomot, nem követem Fábrián urat a személyes sértégetés térére és visszavonulok s egyben kijelentem, hogy bármit válaszol is Fábrián ur, itt ezen a téren többé nem felek.

Hutka József,
bánóczi lelkész.

Nyilatkozat.

Alólirottak, a bánóczi ev. ref. egyház presbyteriumának tagjai, tudomást szerevén Fábrián István tanító urnak, a „Zemplén“ f. évi június hó 13-ikáról kelt és 24-ik számában közölt és a bánóczi ev. ref. egyházra vonatkozó sértő s oly alakban a valóságnak meg nem felelő közleményéről s tudomást szerevén Fdó. Hutka József lelkésznek Fábrián István urnal ez ügyből folyó szóváltásáról és végül Fábrián István urnak a „Felső-Zemplén“ 27-ik számának nyíltterében lelkészünk nek adott sértő válaszárol, egyértelműleg kijelentjük: hogy miután a tanítói értekezletet 1895-ben elláttuk s ennek dacára — amit Fábrián ur nyílttér válaszában 9-ik kibekészésében állítja — a tanítói egyesület utasítása folytán irt Fábrián ur egyházunkról, oly sértő modoru és valótlan közleményt, flümtetvén abban ugyanis egyházunkat, mint a szeretetlenség és gyarló szükkeblüség mementóját, a tanítói értekezleti gyűlések ellátását mindaddig nem ígérjük teljesíteni, míg a tanítói értekezleti gyűléstől megfelelő módon teljes biztosítást nem kapunk arra nézve, hogy a Fábrián urhoz hasonló referádákra többé utasítást nem ad s míg a Fábrián ur által elkövetett sértésre nézve is teljes elégtételt nem szolgáltat.

Kijelentjük továbbá, hogy mi egyáltalán nem óhajtuk, mint azt Fábrián ur szerenű, hogy szeretve tisztelt lelkészünköl méltóbb megváltjunk, sőt azt kívánjuk, hogy minél tovább legyen hivatalozó vezérünk. Az ugyanezen nyílttér közleményében Fábrián István ur által méltatlanul megsértegetett s egyházunk igazát védő lelkészünknek — miután egy magán, mint hivatalos élete mindnyájunk előtt nyíltott könyv, melyet példaképpen mindig követhetünk — Fábrián István urtól eltérőleg teljes bizalmat szavazunk s válaszában előforduló reá vonatkozó sértő kifejezéseket felháborodással visszautasítjuk s kijelentjük, hogy öt 15 évi itt működése alatt minden tekintetben kifogástalan lelkészi jellemű egycennek ismertük s ismerjük és minél jobban ismerjük, annál inkább növekszik iránta való szeretetünk és tiszteletünk.

Egyszermind elhatározzuk, hogy jelen jegyzőkönyvi pont a támadást közölt „Felső-Zemplén“ czimű lapban közölhet.

Kelt Bánóczon, 1897-ik év július hó 4-én tartott gyűlésünköl.

Papezun György,
godnok.

Matta János
Gajdos Mihály
Papezun András

Malta Pr. György
Herovcsák György
Gerócs H. Mihály

presbyterek.

Özv. Fáber Viktorné okl. szülész nő

lakik:
Nagy-Mihályon, selyem-utcza.

Táncztanítási jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, miszerint **vasárnap, f. hó 11-én, a Cassinó melletti iskolahelyiségben a táncztanítást** megkezdem.

Kérem azon t. szülőket, kik gyermekeiket a táncztanításban részesíteni óhajtják, miszerint ezekkel vasárnap f. hó 11-én a táncztanítási helyiségben megjelenni sziveskedjenek, hogy a tanítást akadálytalanul megkezdhessem.

Beiratkozás ugyanott d. e. 11--12-ig.

A tanítás kezdete naponta d. u. 5 órakor.

Tanítási díj:

■ Kezdőknek 6 frt., haladóknak 5 frt. ■

A n. é. közönség szives pártfogását tisztelettel kéri

GLÜCK EMIL,
táncztanító.